

**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU**
(sediul Buiucani)

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Mihai Viteazul, 2, MD-2004
E-mail: jbu@justice.md; Tel.: /+373 204 904
www.instante.justice.md

Curtea Constituțională

MD – 2004, mun. Chișinău, str. Al. Lăpușneanu, nr. 28

Judecătoria Chișinău, *sediul Buiucani*, Vă expediază pentru examinare sesizarea avocatului Gheorghe Sclifos în numele petiționarilor Ion Cojocari și SRL „STANDEAL”, pentru verificarea constituționalității art. 273 alin. (1), (1¹), (2), (3) din Codul vamal al Republicii Moldova (în redactarea anterioară Legii nr. 95 din 24 august 2021, abrogat la data de 1 ianuarie 2024).

Se anexează: Cerere repetată privind ridicarea excepția de neconstituționalitate pe 10 file.

Copiile contestațiilor și a cererii privind completarea a cerințelor contestației pe 16 file.

Copiile deciziilor de sancționare și a proceselor-verbale cu privire la contravenție din 19 iunie 2023 pe 6 file.

Copia procesului – verbal al ședinței de judecată pe 2 file.

Copia încheierii din 26 februarie 2025 pe 5 file.

Sergiu Stratan

Vicepreședinte interimar al

Judecătoriei Chișinău, *sediul Buiucani*, _____

Ex: Barbacari Corneliu,

Atenție! Judecătoria Chișinău are calitate de operator și prelucrează date cu caracter personal. Documentul conține date cu caracter personal, iar prelucrarea acestor date poate fi făcută doar în condițiile Legii nr.133 din 08 iulie 2011 cu privire la protecția datelor cu caracter personal.

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

**A prevederilor art. 273 alin. (1), (1¹), (2) și alin. (3) Cod Vamal al Republicii
Moldova (în redacția de pînă la 1 ianuarie 2024)**

**depusă în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția
Republicii Moldova**

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹**A.1. Persoană fizică****1. Nume: COJOCARI****2. Prenume: Ion****5. Reprezentant: Gheorghe SCLIFOS, Avocat****A.2. Persoană juridică****1. Denumire și sediu: SRL "STANDEAL", mun. Chișinău, str. Mesager nr. 11/2, ap. 7****2. Numărul și data înregistrării: 101260003333 din 06.02.2012****3. Numele administratorului: Ion STANILESCO****5. Reprezentant: Gheorghe SCLIFOS, Avocat**

¹Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

La data de 19.06.2023 Serviciul Vamal al Republicii Moldova a emis Decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 3412/23 prin care a decis de a recunoaște vinovat privind săvârșirea contravenției imputate pe "STANDEAL" SRL aplicându-i sancțiunea conforma art. 232 lit. a) Cod Vamal sub formă de amendă în mărime de 40 % din valoarea obiectului contravenției 25309. 95 lei ceia ce constituie 10 123. 98 lei.

Cu referire la aceeași faptă, tot la data de 19.06.2023 Serviciul Vamal al Republicii Moldova a emis Decizia asupra cazului de contravenție vamală nr. 3413/23 prin care a decis de a recunoaște vinovat privind săvârșirea contravenției imputate pe Ion COJOCARI aplicându-i sancțiunea conforma art. 43, 287 alin. (10) Cod Contravențional în formă de amendă cu valoare de 100 u.c. ceia ce constituie 5 000 lei.

Atât, Ion COJOCARI la data de 05.09.2023 cât și SRL "STANDEAL", au contestat deciziile emise pe cauza contravențională, dosarul aflându-se în procedura Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, Judecător Elisaveta Buzu, dosar nr. 5r-5804/2023, 4-23134537-12-5r-18092023.

C. Obiectul sesizării³

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare verificarea constituționalității art. 273 alin. (1), (1¹), (2) și (3) Codul Vamal al Republicii Moldova (în redacția de pînă la 1 ianuarie 2024), în sensul corespunderii prevederilor art. 1 alin. (3), art. 15, art. 23 alin. (2) și art. 54 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

Prevederi relevante din Constituția Republicii Moldova:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

(1) [...]

(2) [...]

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale rationemateriae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

Articolul 15 Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) [...]

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. **În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.**

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) [...]

(2) [...]

(3) [...]

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Pe partea opusă, Codul vamal al Republicii Moldova în redactarea anterioară Legii nr. 95 din 24.08.2021, Secțiunea a 44-a intitulată "Atacarea deciziei organului vamal asupra cazului de contravenție vamală", art. 273 intitulat "Atacarea deciziei organului vamal privind aplicarea de sancțiuni persoanei fizice, persoanei juridice sau persoanei care desfășoară activitate de întreprinzător fără a se constitui persoană juridică", indică următoarele:

(1) Decizia organului vamal privind aplicarea de sancțiuni poate fi atacată de persoana fizică, persoana juridică sau de persoana care desfășoară activitate de întreprinzător fără a se constitui persoană juridică, vizate în decizie, ori de avocatul sau reprezentantul lor în decursul a 10 zile calendaristice de la data comunicării deciziei.

(1¹) Decizia organului vamal privind aplicarea de sancțiuni cu răspundere materială este act administrativ.

(2) Contestația împotriva deciziei organului vamal privind aplicarea de sancțiuni cu răspundere materială se depune inițial la aparatul central al Serviciului Vamal.

(3) Contestația împotriva deciziei organului vamal privind aplicarea de sancțiuni cu răspundere contravențională se depune în conformitate cu prevederile Codului contravențional.

Astfel, atragem atenția că alin. (1) din norma sus menționată, oferă atât pentru persoanele juridice cât și fizice un termen general de 10 zile pentru exercitarea dreptului de contestare a deciziei emise pe cazul de contravenție.

Alin. (1¹) concretizează că decizia contravențională privind aplicarea sancțiunii cu răspundere materială ca și tip de răspundere juridicocontravențională este un act administrativ.

În același timp, art. 2 alin. (3) lit. b) Codul Administrativ al Republicii Moldova, indică în mod imperativ-dispozitiv că, Prevederile prezentului cod nu se aplică: raporturilor juridice ale autorităților publice care acționează în baza Codului contravențional sau Codului penal.

Art. 273 alin. (2) Cod Vamal al Republicii Moldova (în redacția de până la 1 ianuarie 2024), prevede că decizia de sancționare cu răspundere materială, ca și tip de răspundere juridico-contravențională se contestă prin depunerea actului corespunzător la aparatul central al Serviciului Vamal.

Art. 273 alin. (3) din același act normativ, stipulează că "Contestația împotriva deciziei organului vamal privind aplicarea de sancțiuni cu răspundere contravențională se depune în conformitate cu prevederile Codului contravențional".

La rândul său, Codul Contravențional al Republicii Moldova art. 448, clar indică asupra termenului de 15 zile pentru contestare, iar contestația se depune la organul emitent.

Pornind de la cele relatate supra, în opinia noastră, normele înserate la art. 273 alin. (1), (1¹), (2) și (3) Cod Vamal al Republicii Moldova în vigoare până la 01.01.2024, nu răspund condițiilor clarității și previzibilității, încălcând cerințele normei constituționale de la art. 23 alin. (2), iar, prin consecință, și a reglementărilor constituționale ale art. 15, 54 alin. (4) și art. 1 alin. (3) din Constituție.

Reținem că în jurisprudență Curții Constituționale s-a definitivat deja o practică bine conturată, conform căreia o normă legală urmează să corespundă criteriilor de calitate: accesibilitate, previzibilitate și claritate. În nenumărate rânduri Curtea a menționat că norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. La caz, lipsește această precizie a normei de drept or, subiectul răspunderii contravenționale din domeniu vamal, nu poate cunoaște cu certitudine care norme vor fi aplicate: ale Codului Vamal, ale Codului Contravențional sau ale Codului Administrativ.

E. Argumentarea pretenției încălcării a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Constituția Republicii Moldova, interpretează drepturile și libertățile omului ca valori supreme ale societății și face acest lucru chiar de la primul articol al său - art. 1 alin. (3) - în care consacră că „(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

Constituția Republicii Moldova a impus implementarea unor mecanisme care să asigure transpunerea în realitate a valorilor pe care le promovează. Eficiența acestor mecanisme poate fi apreciată nu numai din punct de vedere al Legii Supreme, ci și din perspectiva legilor. Din aceste considerente, de felul cum sunt abordate problemele în situații concrete depinde eficiența mecanismelor. Propriu-zis, fiecare drept, fiecare libertate consfințită constituțional obligă statul să adopte legi care ar prevedea mecanismele ce ar permite transpunerea în viață a reglementărilor constituționale. În lipsa unor mecanisme efective, care să corespundă condițiilor de claritate și previzibilitate, aceste drepturi și libertăți rămân să fie doar declarative.

În continuare, dezvoltând prevederile art. 1, în corespundere cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale etc., Constituția proclamă la art. 15 principiul universalității, după cum urmează: „Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea”. În unele situații, norma constituțională nu a detaliat conținutul principiului universalității, lăsându-l pe seama legilor organice, avându-se în vedere atât legile materiale, cât și cele procesuale. Printre legile materiale care reglementează drepturi și libertăți și îndatoriri ale persoanei sunt și legile din domeniul vamal. Stabilirea prin lege organică a principiului universalității ce guvernează relațiile sociale, în spațiul cărora se manifestă drepturile, libertățile și îndatoririle, urmărește, pe de o parte, subordonarea tuturor cetățenilor legii. Pe de altă parte, legea trebuie să protejeze drepturile legitime ale cetățeanului împotriva tentativelor autorităților de a-și extinde prerogativele prin lezarea drepturilor și libertăților omului și în detrimentul acestora.

Dar toate drepturile, libertățile și obligațiile ar rămâne declarative la nivel de Constituție și legi organice, dacă nu ar fi asigurat dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. Acest drept este statuat la art. 23 din Constituția Republicii Moldova, conform căruia: „(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică. (2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

În prezenta speță interesează în mod special alin. (2) de la art. 23 din Constituție. Statul, prin autoritățile sale, are obligația să asigure fiecărui om dreptul de a-și cunoaște atât drepturile, cât și îndatoririle. Cerința accesibilității actelor normative se realizează prin publicarea lor, făcându-le accesibile. Totuși, cerința accesibilității nu este singura cerință căreia trebuie să-i răspundă orice act normativ, fapt reținut în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit două cerințe principiale față de legi. În primul rând, legea trebuie să fie accesibilă. În al doilea rând, aceasta poate fi considerată „lege” doar dacă este formulată cu o precizie suficientă, care permite cetățeanului să-și controleze comportamentul: el trebuie să poată prevedea, în cazurile când este necesar și cu ajutorul cuvenit, într-un grad rezonabil, în circumstanțe specifice, consecințele care pot surveni în urma acțiunii (*The Sunday Times v. the Marea Britanie* (nr. 1), 1979, §49; *Maestri v. Italia* din 2004 etc.). Or, normele legale de la art. 273 alin. (1), (1¹), (2) și (3) Cod Vamal al Republicii Moldova (în redacția de până la 1 ianuarie 2024), prin diferențierea tipului de răspundere juridico - contravențională, care determină modalitatea de contestare, norme ce contravin direct Codului

Administrativ al Republicii Moldova, și restrâng drepturile prevăzute de Codul Contravențional al Republicii Moldova - lasă loc de interpretări și aplicări arbitrare, încalcă în mod special cerința clarității și previzibilității legii.

Tot din acest considerent, nu este de înțeles sensul restrângerii drepturilor subiectului răspunderii juridico-contravenționale-materiale, în coraport cu subiectul răspunderii contravenționale generale. Subiectul răspunderii materiale ca tip al răspunderii contravenționale nu cunoaște și nici nu are de unde să cunoască care este sensul avut în vedere de Legiuitor la momentul instituirii art. 273 alin. (1), (1¹), (2) și (3) Cod Vamal al Republicii Moldova (în redacția de pînă la 1 ianuarie 2024) și nu are de unde să cunoască, nici independent, nici cu consiliere juridică specializată.

În lipsa previzibilității cu privire la faptă, subiectul normei de la art. 273 alin. (1), (1¹), (2) și (3) Cod Vamal al Republicii Moldova (în redacția de pînă la 1 ianuarie 2024) nu poate să prevadă nici sancțiunea care îi poate urma. Pe de o parte nu poate să prevadă aplicarea unei posibile sancțiuni sau măsuri sancționatoare, pentru că legea oferă o marjă excesivă de aplicarea atît a Codului Contravențional cît și a Codului Vamal în situații similare.

Cu referire la jurisprudență Curții Constituționale, potrivit Hotărîrii nr. 4 din 22.04.2013, Curtea reține că principiul statului de drept, fiind consacrat în preambulul Constituției, vizează Constituția în integralitatea sa. Acest principiu fundamentează exigența unei protecții adecvate împotriva arbitrarului din partea puterii publice (§56 al Hotărîrii).

În Hotărîrea nr. 7 din 24.05.2012, Curtea reține că statul de drept presupune că orînduirea socială și de stat se bazează pe normele și principiile fundamentale ale dreptului. O trăsătură esențială a statului de drept este subordonarea rigidă a tuturor, inclusiv a instituțiilor statale, normelor clare, previzibile și prestabilite ale dreptului (§37 al Hotărîrii).

În Hotărîrea nr. 26 din 23.11.2010, Curtea a relevat că pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate-norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încît să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile (§10 al Hotărîrii).

Necesitatea examinării calității legii de către autoritățile publice ale Republicii Moldova a fost evidențiată și în jurisprudența CtEDO pe mai multe cauze (Busuioc v. Moldova, Guțu v. Moldova). Astfel, în cauza Guțu v. Moldova, §66 (cererea nr. 20289/02, 7 iunie 2007): „...expresia „prevăzută de lege” nu presupune doar corespunderea cu legislația națională, dar, de asemenea, se referă la calitatea acelei legislații (a se vedea Halford v. the United Kingdom, Reports 1997-111, p.1017, §49). Legislația națională trebuie să indice cu o claritate rezonabilă scopul și modalitatea de exercitare a discreției relevante acordate autorităților publice, pentru a asigura persoanelor nivelul minim de protecție la care cetățenii au dreptul în virtutea principiului preeminenței dreptului într-o societate democratică (a se vedea Domenichini v. Italy, Reports 199 6-V, p.1800, §33)”.

F. Lista documentelor relevante⁶

1. Decizia nr. 3412/23 din 19.06.2023 a Serviciului Vamal al Republicii Moldova asupra cazului de contravenție vamală prin care a decis de a recunoaște vinovat privind săvârșirea contravenției imputate pe "STANDEAL" SRL aplicându-i sancțiunea conforma art. 232 lit. a) Cod Vamal sub formă de amendă în mărime de 40 % din valoarea obiectului contravenției 25309.95 lei ceea ce constituie 10 123.98 lei.
2. Decizia nr. 3413/23 din 19.06.2023 a Serviciului Vamal al Republicii Moldova asupra cazului de contravenție vamală prin care a decis de a recunoaște vinovat privind săvârșirea contravenției imputate pe Ion COJOCARI aplicându-i sancțiunea conforma art. 43, 287 alin. (10) Cod Contravențional în formă de amendă cu valoare de 100 u.c. ceea ce constituie 5 000 lei.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice.

Cu o deosebită considerație,

Avocat

Gheorghe SCLIFOS

În numele și interesele cet. Ion COJOCARI și SRL „STANDEAL”

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

ÎNCHEIERE

26 februarie 2025

mun.Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul

Elisaveta Buzu

Grefierul

Corneliu Barbacari

Cu participarea:

Avocatului

Gheorghe Sclifos

Agentului constatator din cadrul Biroului Vamal Centru

Cristina Lungu

Petiționarului, administrator SRL „STANDEAL”

Ion Stanilescu

Examinând în ședință de judecată, cererea înaintată de avocatul Gheorghe Sclifos în numele petiționarilor Ion Cojocari și SRL „STANDEAL”, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei contravenționale, la contestația depusă împotriva deciziilor agentului constatator nr. 3412/23 și nr. 413/23 din 19 iunie 2023, prin care contravenientul Ion Cojocari a fost sancționat în baza art. 13, 287 alin. (10) din Codul contravențional și contravenientul SRL „STANDEAL” sancționat în baza art. 231 pct. 4) din Codul vamal, -

CONSTATĂ :

1. La 15 septembrie 2023 în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a parvenit contestația depusă de către avocatul Gheorghe Sclifos în numele petiționarului Ion Cojocari și materialele cauzei contravenționale nr. 3412/23 și 3413/23 din 19 iunie 2023, încheiat în privința lui Ion Cojocari și SRL „STANDEAL” pentru comiterea faptelor prevăzute la art. 13, 287 alin. (10) din Codul contravențional și art. 231 pct. 4) din Codul vamal al Republicii Moldova.

2. La 18 septembrie 2023, prezenta cauză contravențională a fost repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, judecătorului Radu Grecu.

3. La 21 februarie 2024, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, avocatul Gheorghe Sclifos a depus o cerere privind completarea cerințelor la contestația depusă inițial.

4. La 12 iunie 2024, în cadrul ședinței de judecată, avocatul Gheorghe Sclifos a înaintat instanței de judecată o sesizare privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 273 alin. (1), (1¹), (2) și alin. (3) din Codul vamal, depusă în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

5. La 30 iulie 2024, cauza contravențională a fost redistribuită în mod automat aleatoriu judecătorului din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, Elisaveta Buzu, recepționată la 26 august 2024.

6. Prin încheierea din 26 august 2024, în acord cu prevederile art. 453 lit. b) din Codul Contravențional al RM, a fost fixat termenul pentru examinarea prezentei cauze, pentru 18 septembrie 2024, ora 10:30, cu citarea participanților la proces.

7. În ședința de judecată din 18 septembrie 2024, avocatul Gheorghe Sclifos care acționează în numele petiționarilor Ion Cojocari și SRL „STANDEAL”, a susținut cererea prin care a solicitat sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului

constituționalității a prevederilor art. 273 alin. (1), (1¹), (2) și alin. (3) din Codul vamal, considerând-o întemeiată și pasibilă de a fi admisă.

Petiționarul, administratorul SRL „STANDEAL”, Ion Stanilescu, în cadrul ședinței de judecată a susținut poziția avocatului său.

Agentul constatatator, Cristina Lungu, în ședința de judecată a lăsat la discreția instanței soluționarea chestiunii privind sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului constituționalității.

7.1 Ulterior, la 03 octombrie 2024, avocatul Gheorghe Sclifos, în cadrul ședinței de judecată a solicitat acordarea unui termen suplimentar pentru concretizarea pretențiilor referitor la cererea prin care a solicitat sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului constituționalității a prevederilor art. 273 alin. (1), (1¹), (2) și alin. (3) din Codul vamal.

8. În ședința de judecată din 25 octombrie 2024, avocatul Gheorghe Sclifos a prezentat instanței de judecată cererea concretizată privind sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 273 alin. (1), (1¹), (2), (3) din Codul vamal al Republicii Moldova (abrogat la data de 1 ianuarie 2024) și art. 415 alin. (1), (1¹), (2) din Codul Vamal al Republicii Moldova (în vigoare din 1 ianuarie 2024) depusă în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, solicitând admiterea acesteia.

Petiționarul, administratorul SRL „STANDEAL”, Ion Stanilescu, în cadrul ședinței de judecată a susținut poziția avocatului său.

Agentul constatatator, Cristina Lungu, în ședința de judecată a solicitat respingerea cererii avocatului privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

9. Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 12 noiembrie 2024, a fost admisă cererea înaintată de avocatul Gheorghe Sclifos în numele petiționarilor Ion Cojocari și SRL „STANDEAL”, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei contravenționale. S-a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate la sesizarea depusă de avocatul Gheorghe Sclifos în numele petiționarilor Ion Cojocari și SRL „STANDEAL”, pentru verificarea constituționalității art. 273 alin. (1), (1¹), (2), (3) din Codul vamal al Republicii Moldova (abrogat la data de 1 ianuarie 2024) și art. 415 alin. (1), (1¹), (2) din Codul Vamal al Republicii Moldova (în vigoare din 1 ianuarie 2024), cu remiterea în adresa Curții Constituționale sesizarea depusă de avocatul Gheorghe Sclifos, în numele petiționarilor Ion Cojocari și SRL „STANDEAL”, pentru verificarea constituționalității art. 273 alin. (1), (1¹), (2), (3) din Codul vamal al Republicii Moldova (abrogat la data de 1 ianuarie 2024) și art. 415 alin. (1), (1¹), (2) din Codul Vamal al Republicii Moldova (în vigoare din 1 ianuarie 2024).

10. În cadrul ședinței de judecată din 25 februarie 2025, avocatul Gheorghe Sclifos a prezentat instanței decizia Curții Constituționale, adoptată la 06 februarie 2025, prin care s-a dispus inadmisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate a articolului 273 alineatele (1), (1¹), (2), (3) din Codul vamal, în redactarea anterioară Legii nr. 95 din 24 august 2021, și a articolului 415 alineatele (1), (1¹), (2) din Codul vamal, în redactarea Legii nr. 95 din 24 august 2021, în vigoare din 1 ianuarie 2024, ridicată de dl avocat Gheorghe Sclifos, în interesele dlui Ion Cojocari și SRL STANDEAL, părți în dosarul nr. 5r-5804/2023, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

Totodată, în cadrul ședinței de judecată, avocatul Gheorghe Sclifos a depus o cerere repetată, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în temeiul art. 7 Cod de procedură penală, solicitând admiterea sesizării privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 273 alin. (1), (1¹), (2) și alin. (3) din Codul vamal

al RM în redacția de pînă la 1 ianuarie 2024; Remiterea sesizării Curții Constituționale a Republicii Moldova, pentru examinare.

În motivarea cererii s-a indicat că, la data de 06.02.2025, Curtea Constituțională a emis Decizia de inadmisibilitate a sesizării nr. 242g/2024, motivând imposibilitatea declanșării controlului de constituționalitate în lipsa concretizării normei aplicabile. Și anume, Curtea a menționat că aceasta verifică doar legea aplicabilă cauzei în cadrul căreia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, fiind în imposibilitate de a verifica toate variantele legii.

Prin urmare, având în vedere faptul că la înaintarea sesizării către Curtea Constituțională, au fost respectate cerințele art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, constată că Sesizarea a fost declarată inadmisibilă pe motivul includerii în textul sesizării a cerinței de verificare a constituționalității art. 415 alin. (1), (1¹), (2) din Codul vamal al Republicii Moldova (în vigoare din 01.01.2024). Iar în conformitate cu prevederile art. 3 al Codului Penal al Republicii Moldova, referitor la ne-retroactivitatea legii decît cînd în legea penală este stabilit efectul retroactiv, în speța dată, urmează a fi aplicate prevederile Codului Vamal al Republicii Moldova în redacția de pînă la 1 ianuarie 2024 or, contestația a fost înaintată în prezenta cauză la 05.09.2023.

Petiționarul, administratorul SRL „STANDEAL”, Ion Stanilescu, în cadrul ședinței de judecată a susținut poziția avocatului său.

Agentul constatator, Cristina Lungu, în ședința de judecată a lăsat la discreția instanței soluționarea chestiunii privind sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului constituționalității.

11. Audiind opiniile participanților la proces, studiind materialele dosarului, instanța de judecată consideră cererea înaintată de avocatul Gheorghe Scrifos, privind sesizarea Curții Constituționale pentru a supune controlului constituționalității *prevederile art. 273 alin. (1), (1¹), (2) și alin. (3) din Codul vamal al RM în redacția de pînă la 1 ianuarie 2024, depusă în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova*, întemeiată și o va admite din următoarele considerente:

În conformitate cu dispoziția art. 7 alin. (3) din Codul de procedură penală, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

Potrivit art. 135 alin. (1) lit. a), g) din Constituția Republicii Moldova, „Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și rezolvă cazurile excepționale de neconstituționalitate a actelor juridice, sesizate de Curtea Supremă de Justiție”.

La fel, instanța de judecată notează că în temeiul Hotărîrii Curții Constituționale din 09.02.2016, s-a statuat că în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

9
- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

Mai mult decât atât, prin aceeași hotărâre, Curtea Constituțională, a relevat că, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

După această proiectare a cadrului normativ de referință, în speță, instanța de judecată reține că, sunt întrunite condițiile indicate în Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din data de 09 februarie 2016.

Or, obiectul excepției de neconstituționalitate invocat supra îl constituie prevederile art. 273 alin. (1), (1¹), (2), (3) din Codul vamal al Republicii Moldova (în redactarea anterioară Legii nr. 95 din 24 august 2021, abrogat la data de 1 ianuarie 2024), care intră în categoria actelor menționate la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM. Ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către un participant la prezentul proces contravențional – avocatul Gheorghe Sclifos în numele petiționarilor Ion Cojocari și SRL „STANDEAL”.

Totodată, instanța de judecată conchide că nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale care să aibă ca obiect prevederile stipulate.

Mai mult decât atât, normele invocate drept neconstituționale de către avocat urmează a fi aplicate la examinarea prezentei cauze contravenționale în instanța de fond.

În acest context, notăm că în speță sunt întrunite condițiile legale de ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 273 alin. (1), (1¹), (2), (3) din Codul vamal al Republicii Moldova (în redactarea anterioară Legii nr. 95 din 24 august 2021, abrogat la data de 1 ianuarie 2024).

Sintetizând circumstanțele reliefate, suprapuse la textele de lege enunțate, instanța de judecată ajunge la concluzia de a admite cererea înaintată de avocatul Gheorghe Sclifos privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei contravenționale la contestația depusă împotriva deciziilor agentului constatatator nr. 3412/23 și nr. 3413/23 din 19 iunie 2023, prin care contravenientul Ion Cojocari a fost sancționat în baza art. 13, 287 alin. (10) din Codul contravențional și contravenientul SRL „STANDEAL” a fost sancționat în baza art. 231 pct. 4) din Codul vamal.

12. În conformitate cu art. 7, 341-342 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, instanța de judecată, -

DISPUNE:

Se admite cererea înaintată de avocatul Gheorghe Sclifos în numele petiționarilor Ion Cojocari și SRL „STANDEAL”, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul judecării cauzei contravenționale, la contestația depusă împotriva deciziilor

5
agentului constatator nr. 3412/23 și nr. 3413/23 din 19 iunie 2023, prin care contravenientul Ion Cojocari a fost sancționat în baza art. 13, 287 alin. (10) din Codul contravențional și contravenientul SRL „STANDEAL” a fost sancționat în baza art. 231 pct. 4) din Codul vamal.

Se ridică excepția de neconstituționalitate la sesizarea depusă de avocatul Gheorghe Scrifos în numele petiționarilor Ion Cojocari și SRL „STANDEAL”, pentru verificarea constituționalității art. 273 alin. (1), (1¹), (2), (3) din Codul vamal al Republicii Moldova (în redactarea anterioară Legii nr. 95 din 24 august 2021, abrogat la data de 1 ianuarie 2024).

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea depusă de avocatul Gheorghe Scrifos, în numele petiționarilor Ion Cojocari și SRL „STANDEAL”, pentru verificarea constituționalității art. 273 alin. (1), (1¹), (2), (3) din Codul vamal al Republicii Moldova (în redactarea anterioară Legii nr. 95 din 24 august 2021, abrogat la data de 1 ianuarie 2024).

Încheierea poate fi contestată odată cu fondul cauzei.

**Președintele ședinței,
Judecător**

Elisaveta Buzu